

Sygn. akt: III AUa 596/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Iwona Szybka (spr.)

Sędziowie: SSA Jolanta Wolska

SSO del. Dorota Rzeźniowiecka

Protokolant: sekr. sądowy Przemysław Trębacz

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2014 r. w Łodzi

sprawy **S. K. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

o emeryturę,

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 5 lutego 2013 r., sygn. akt: V U 1049/12;

zmienia zaskarżony wyrok w ten tylko sposób, że przyznaje S. K. (1) prawo do emerytury od dnia 30 września 2012 roku.

Sygn. akt III AUa 596/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31.08.2012 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy S. K. (1) prawa do emerytury.

Od powyższej decyzji wnioskodawca odwołał się w dniu 05.10.2012 roku, wnosząc o przyznanie prawa do świadczenia emerytalnego z uwagi na przepracowanie wymaganych 15 lat w warunkach szczególnych.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 5 lutego 2013r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim zmienił decyzję w ten sposób, że przyznał S. K. (1) prawo do emerytury od dnia 24 lipca 2012 roku. Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca S. K. (1), urodzony w dniu (...), złożył w dniu 24.07.2012 roku wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Na dzień złożenia wniosku o emeryturę wnioskodawca nie rozwiązał stosunku pracy. Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Na dzień 1 stycznia 1999 roku, skarżący udowodnił staż pracy wynoszący 25 lat. Niekwestionowany przez ZUS okres zatrudnienia wnioskodawcy w szczególnych warunkach wynosi łącznie 14 lat, 10 miesięcy i 21 dni. Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy do okresu pracy w warunkach szczególnych okresy zatrudnienia od dnia 07.06.1974 roku do dnia 19.03.1975 w Rejonowym Zakładzie Budownictwa (...) w T.. Od dnia 07.06.1974 roku do dnia 19.03.1975 roku wnioskodawca zatrudniony był w Rejonowym Zakładzie Budownictwa (...) w T. na stanowisku spawacza. Wnioskodawca w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał spawanie elektryczne. W dniu 16.04.1975 roku pracodawca Rejonowy Zakład Budownictwa (...) w T. wystawił wnioskodawcy świadectwo pracy,

w którym wskazał, że S. K. (1) pracował w tychże Zakładach od dnia 07.06.1974 roku do dnia 19.03.1975 roku na stanowisku spawacza. Pracodawca nie wystawił wnioskodawcy świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

Wnioskodawca z dniem 29 stycznia 2011 roku rozwiązał stosunek pracy w (...) "W., i podjął zatrudnienie ponownie w dniu 5 maja 2012 roku w firmie (...) W. Ś.. Ostatecznie wnioskodawca rozwiązał stosunek pracy z dniem 29 września 2012 roku.

Powołując się na treść art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 1440, ze zmianami) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) Sąd Okręgowy uznał odwołanie za zasadne. Podkreślił, że spór pomiędzy stronami, w związku z zarzutami podniesionymi przez wnioskodawcę w odwołaniu, ograniczał się do faktu, czy ma on wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości - wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, a w dniu (...) roku ukończył 60 lat. Oceniając materiał dowodowy zgromadzony w sprawie Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że praca, którą wykonywał wnioskodawca od dnia 07.06.1974 roku do dnia 19.03.1975 roku w Rejonowym Zakładzie Budownictwa (...) w T., była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach. Z zeznań świadków J. K. i G. W., z zeznań wnioskodawcy oraz z załączonych do akt sprawy dokumentów wynika, iż wnioskodawca w spornym okresie tj. od dnia 07.06.1974 roku do dnia 19.03.1975 roku był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Rejonowym Zakładzie Budownictwa (...) w T., na stanowisku spawacza i wykonywał w tym okresie tylko pracę wymienioną w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r, nr 8, poz. 43 ze zm.) w dziale XIV (obejmującego prace różne) poz. 12, która obejmuje prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym. Wykonywanie pracy w spornym okresie łącznie z niekwestionowanym przez organ rentowy zatrudnieniem w warunkach szczególnych wynosi więcej niż wymagane normatywnie 15 lat. Sąd Okręgowy przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od daty złożenia wniosku, gdyż S. K. (2) ukończył 60 lat w dniu (...) roku, zaś rozwiązał stosunek pracy z (...) w dniu 29 stycznia 2012 roku. Sąd uznał przy tym, że powtórne podjęcie pracy przez wnioskodawcę w firmie (...) W. S. nie wyklucza możliwości przyznania mu prawa do powyższego świadczenia, albowiem do rozwiązania stosunku pracy dochodzi wtedy, gdy w stosunku pracy o charakterze ciągłym występuje realna przerwa w świadczeniu pracy, wynosząca co najmniej 1 dzień roboczy. Sąd zauważył przy tym, że wnioskodawca nie kontynuował zatrudnienia u poprzedniego pracodawcy, lecz nawiązał stosunek pracy z nowym pracodawcą. Z tych też względów, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

Powyższy wyrok zaskarżył częściowo apelacją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., zarzucając rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, a w szczególności art. 100 ust. 1 w zw. z art. 184 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych / t. j. Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 z p. zm./ przez przyznanie wnioskodawcy S. K. (1) prawa do emerytury od dnia 24 lipca 2012 r., podczas gdy wnioskodawca nabył prawo do emerytury od dnia 30 września 2012 r. tj. od następnego dnia po rozwiązaniu stosunku pracy.

Wskazując na powyższe organ rentowy wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i przyznanie S. K. (1) prawa do emerytury od dnia 30 września 2012 r. W uzasadnieniu apelujący podniósł, że w dniu składania wniosku o przyznanie prawa do emerytury pracodawcą wnioskodawcy była firma (...), a nie firma (...) - Usługowe (...) sp. j. w R., jak wskazał we wniosku wnioskodawca. Stosunek pracy z firmą (...) ubezpieczony rozwiązał z dniem 29 września 2012 roku. Tym samym wszystkie warunki do nabycia prawa do emerytury wnioskodawca spełnił w dniu 30 września 2012 r. tj. od następnego dnia po rozwiązaniu stosunku pracy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona i skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku w części dotyczącej daty przyznania S. K. (1) prawa do emerytury.

Zgodnie z treścią art. 184 ust 1. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440, ze zmianami), w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 stycznia 2013r., ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl zaś ustępu 2 emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Istota sporu sprowadza się do odpowiedzi na pytanie od jakiego dnia S. K. (1) winien mieć przyznane prawo do emerytury, gdyż apelujący nie kwestionował stanowiska Sądu pierwszej instancji, zgodnie z którym wnioskodawca spełnił wszystkie warunki przyznania prawa do emerytury na podstawie art. 184, w tym sporną przesłankę 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z treścią art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, a zgodnie z treścią art. 129 ust. 1 świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego sformułowany został pogląd, który Sąd Apelacyjny w pełni podziela, że wykładnia językowa i funkcjonalna przepisów art. 184 ust. 1 i 2 i art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS prowadzi do wniosku, że tylko kumulatywne, jednoczesne spełnienie wszystkich przesłanek warunkujących nabycie prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach prowadzi do nabycia prawa do tego świadczenia. Należy zatem ustalić dzień, w którym ubezpieczony ubiegający się o przedmiotowe świadczenie spełnia faktycznie wszystkie te przesłanki łącznie. Za taki dzień niewątpliwie nie można uznać dnia osiągnięcia przez ubezpieczonego wieku uprawniającego do wcześniejszej emerytury, gdy dzień ten przypada na okres pozostawania w stosunku pracy. W tym dniu nie jest bowiem spełniona przesłanka rozwiązania stosunku pracy w rozumieniu art. 184 ust. 2 ustawy emerytalnej. Spełnienie wszystkich przesłanek ma niewątpliwie miejsce w okolicznościach, gdyby ubezpieczony rozwiązał stosunek pracy najpóźniej w dniu osiągnięcia wieku emerytalnego lub też - rozwiązał go już po tym dniu, przy czym w tej drugiej sytuacji ubezpieczony nabywa prawo do emerytury dopiero w dniu rozwiązania stosunku pracy, bo dopiero w tym dniu dochodzi do kumulatywnego spełnienia wszystkich przesłanek warunkujących nabycie prawa do emerytury zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 w związku z art. 100 ust. 1 u.e.r.f.u.s. (por.: wyrok SN z 19.03.2013 r., II UK 560/12, LEX nr 1383250). Tożsame stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia: 23 kwietnia 2013 roku, sygn. akt I UK 592/12, LEX nr 1319295 oraz 11 czerwca 2013 roku, II UK 381/12, opubl. LEX nr 1331296).

W niniejszej sprawie sekwencja zdarzeń jest następująca: w dniu 29 stycznia 2011r. S. K. (1) rozwiązał stosunek pracy z pracodawcą P. M. i W. Ś. Przedsiębiorstwo Budowlano-Usługowe (...) Sp. j. w R. (świadcstwo pracy k. 19 akt rentowych), w dniu 4 maja 2011r. S. K. (1) nawiązał nowy stosunek pracy z firmą (...), w dniu (...) ukończył 60 lat, w dniu 24 lipca 2012r. złożył wniosek o emeryturę, a w dniu 29 września 2012r. rozwiązał ostatni stosunek pracy (zeznania wnioskodawcy złożone na rozprawie w dniu 1 lutego 2013r., świadectwo pracy okazane na rozprawie w dniu 1 lutego 2013r.). Powyższa sekwencja zdarzeń oznacza, że w dniu ukończenia przez wnioskodawcę 60 lat życia ((...).) pozostawał on w stosunku pracy, a więc nie spełnił wszystkich warunków do nabycia emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W tym dniu wnioskodawca pozostawał w zatrudnieniu pracowniczym, które kontynuował nieprzerwanie od 4 maja 2011r. Zatem ustalenie daty nabycia prawa do emerytury uzależnione było od rozwiązania tego stosunku pracy, bo wówczas dopiero S. K. (1) spełnił wszystkie warunki do nabycia tego prawa

określone w art. 184 ust. 1 i ust. 2, czyli staż ogólny i staż szczególny (spełnione na dzień 1 stycznia 1999r.), ukończone 60 lat i rozwiązanie stosunku pracy. Z wyjaśnień ubezpieczonego złożonych na rozprawie przed Sądem I instancji, a także z zapisu protokołu tej rozprawy wynika, że ostatni stosunek pracy został nawiązany 4 maja 2011r., a rozwiązany w dniu 29 września 2012r. Zatem rację ma organ rentowy, który podnosi, że skoro do rozwiązania stosunku pracy przez S. K. (1) doszło z dniem 29 września 2012 roku, to prawo do emerytury powstało dopiero z dniem następnym, to jest 30 września 2012 roku, a nie, jak uznał Sąd pierwszej instancji, w dacie, w której ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku stanowisko Sądu Okręgowego, że powtórne podjęcie pracy przez wnioskodawcę w firmie (...) W. S. nie wykluczało możliwości przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury, bowiem wnioskodawca rozwiązał stosunek pracy i po przerwie wynoszącej co najmniej 1 dzień roboczy podjął kolejne zatrudnienie, byłoby trafne tylko wówczas, gdyby wnioskodawca na dzień ukończenia 60 roku życia, czyli na dzień (...), albo po tym dniu, rozwiązał stosunek pracy i podjął kolejne zatrudnienie. W takim wypadku wnioskodawca albo z dniem (...), albo z dniem późniejszym (z dniem rozwiązania stosunku pracy), spełniłby wszystkie warunki do nabycia emerytury i powtórne, kolejne zatrudnienie pracownicze nie pozbawiłoby go tego prawa. W takich warunkach wnioskodawca wniosek o emeryturę mógłby złożyć pozostając w tym nowym zatrudnieniu. Nabyte bowiem prawo podlega ochronie i nie zostaje utracone w razie późniejszego nawiązania nowego stosunku pracy z tym samym lub innym pracodawcą. Decyzja przyznająca prawo do emerytury ma bowiem deklaracyjny charakter. Potwierdza ona fakt nabycia przez wnioskodawcę prawa do świadczenia, które następuje w dniu spełnienia wszystkich przesłanek jego powstania. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 2013 r., II UK 381/12, opubl. LEX 1331296).

W niniejszej sprawie taka sytuacja jednak nie miała miejsca, bowiem w dniu (...), czyli w dniu ukończenia 60 roku życia, wnioskodawca pozostawał w zatrudnieniu rozpoczętym w dniu 4 maja 2011r., czyli przed ukończeniem 60 lat i zatrudnienie to bez jakiegokolwiek przerwy kontynuował do 29 września 2012r. Stąd też niesporne i oczywiste powinno być, że wszystkie warunki do nabycia emerytury wnioskodawca spełnił dopiero w dniu rozwiązania tego ostatniego stosunku pracy, czyli 29 września 2012r. Dlatego też prawo do emerytury nabyć mógł od dnia 30 września 2012r.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny w Łodzi na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji.